



ใจ ป ริ ศ ณา ธิ ร ร ม

บุคคลข้ามห้วงน้ำ คือกิเลสได้ด้วยศรัทธา ข้าม
มหาสมุทรแห่งทุกข์ได้ ด้วยความไม่ประมาท จะล่วงทุกข์ได้
ด้วยความเพียร และจะบริสุทธิ์ได้ ด้วยปัญญา



ไซปรีศนาธรรม

๔๐๒

พระรัตนตรัยเป็นสรณะอันเกษมที่เราควรจะมีติดไว้ในใจ ให้เป็นหลักชัยของชีวิต เพราะเมื่อเราประสบทุกข์เราก็กังขานได้ พึงแล้วจะมีแต่ความสุข มีสติ มีปัญญาเกิดขึ้น สามารถแก้ไข ปัญหาต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง และพระรัตนตรัยนั้นก็สิ่งที่มี อยู่แล้วภายในตัวของมนุษย์ทุกคน ไม่ว่าจะเป็นชาติไหน ภาษาไหน หรือมีความเชื่ออย่างไร ขึ้นชื่อว่าเป็นมนุษย์แล้ว ล้วนมีพระ- รัตนตรัยอยู่ในตัวทั้งสิ้น

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน อาพวกสูตร ว่า

“บุคคลข้ามห้วงน้ำ คือกิเลสได้ด้วยศรัทธา ข้าม มหาสมุทรแห่งทุกข์ได้ ด้วยความไม่ประมาท จะล่วงทุกข์ได้ ด้วยความเพียร และจะบริสุทธิ์ได้ ด้วยปัญญา”

ความศรัทธาเป็นทางมาแห่งคุณธรรม และทำให้เราเกิด กำลังใจในการสร้างความดี ความศรัทธาที่สำคัญ คือเชื่อใน พระพุทธเจ้าว่าพระองค์เป็นผู้ตรัสรู้แล้วเองโดยชอบ ทรงเป็น พระอรหันต์ผู้ห่างไกลจากกิเลส ถึงพร้อมด้วยวิชชาและจรณะ ไม่มีบุคคลใดในภพสามจะมาเปรียบได้ เมื่อเห็นพระคุณอัน ประเสริฐนี้แล้ว จึงเกิดความเลื่อมใส และเกิดกำลังใจที่จะ ประพฤติตามคำสอนของพระพุทธองค์ อีกทั้งตั้งใจปฏิบัติธรรม สมควรแก่ธรรม กิเลสก็จะหลุดร่อนไปตามลำดับ ดังนั้นความ ศรัทธาสามารถนำพาให้ข้ามพ้นกิเลสอาสวะได้



ไทยปริศนาธรรม

๔๐๓

กิเลสในใจของคนเรามีหลายระดับ ทั้งหยาบและละเอียด เมื่อมีกิเลสก็บังคับให้สร้างกรรม กรรมนี้เองที่ทำให้เกิดวิบาก คือมีผลเป็นทุกข์ เมื่อยังมีกิเลสอยู่ ก็ต้องมีทุกข์รำไป ทุกข์ของแต่ละคนนั้นแตกต่างกัน แม้ชาวสวรรค์ รูปพรหมหรืออรุพพรหมก็ยังไม่พ้นจากทุกข์ แตกต่างกันเพียงทุกข์มากหรือทุกข์น้อย ถ้ามีกิเลสเบาบางก็มีทุกข์น้อย แต่ถ้าจะให้ข้ามทุกข์ทั้งหลายไปได้ ต้องไม่ประมาท “ใจหยุดเป็นสุดยอดของความไม่ประมาท” ต้องหยุดเท่านั้นจึงจะพบหนทางหลุดพ้นจากกิเลสอาสวะทั้งหลาย

หากเราตั้งใจปฏิบัติธรรมกันจริงๆ ทำความเพียรอย่าง กลั่นกล้ำ ดังที่พระบรมศาสดาทรงตั้งปณิธานว่า “แม้เนื้อเลือด จะแห้งเหือดหายไป เหลือแต่กระดูกหนังก็ตามที หากไม่ตรัสรู้ พระอนุดตรลัมมัลโโพธิญาณ จะไม่ยอมลุกจากรัตนบัลลังก์ เด็ดขาด” ในที่สุดพระองค์ก็หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะได้ พระเดชพระคุณหลวงปู่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ (สด จนทสโร) ก็เช่นเดียวกัน ถ้าไม่ได้ไม่ยอมลุกจากที่ ท่านได้กล่าวว่า “ธรรมะ ของพระพุทธเจ้าเป็นของจริง คนจริงเท่านั้นจึงจะเข้าถึง ถ้าจริง ละ ได้ทุกคน” ครูบาอาจารย์ของเรา ท่านเอาจริงอย่างนี้ ท่าน จึงสมปรารถนาในการเข้าถึงธรรมภายใน

นอกจากความไม่ประมาทและความเพียรแล้ว ยังจะต้องมีปัญญาด้วย เพราะความบริสุทธิ์จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัย



ไซปรีศนาธรรม

๔๐๔

ปัญญา โดยเฉพาะปัญญาที่ทำให้หลุดพ้น เป็นปัญญาที่เกิดจากการเห็นแจ้งภายใน โดยการทำให้หยุดนิ่ง เมื่อหยุด จิตก็บริสุทธิ์ เมื่อบริสุทธิ์ก็หลุดพ้น ซึ่งธรรมบทนี้ พระบรมศาสดาได้ทรงตอบปัญหาของอาฬวกยักษ์ เรื่องมีอยู่ว่า

*สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงเห็นอาฬวกยักษ์เข้ามาในข่ายพระญาณ ทรงรู้ว่ายักษ์ตนนี้มีบุญมาก แม้เป็นยักษ์ที่โหดร้าย แต่ก็สามารถที่จะบรรลุนิพพานได้ จึงทรงตั้งพระทัยที่จะเสด็จไปโปรดยักษ์ โดยจะทรมานยักษ์ให้คลายจากทิฏฐิมานะเสียก่อน

รุ่งเช้าพระองค์ได้เสด็จไปยังที่อยู่ของยักษ์เพียงลำพัง อาฬวกยักษ์เห็นพระพุทธองค์เข้ามายังที่อยู่ และประทับนั่งบนบัลลังก์ของตน แทนที่จะเกิดความเลื่อมใส กลับรู้สึกโกรธเคืองไม่พอใจจึงพูดข่มขู่พระพุทธองค์ แล้วขับไล่ให้ออกไป แต่พระพุทธองค์ทรงประทับนั่งเฉย เมื่อยักษ์เห็นพระพุทธองค์ไม่ยอมเสด็จออกไป จึงบันดาลให้เกิดลมพายุใหญ่ เพื่อให้พัดพระพุทธองค์ไปที่อื่น แต่ลมนั้นก็ทำอันตรายพระองค์ไม่ได้

ยักษ์จึงบันดาลให้เกิดฝนถ่านเพลิงที่ร้อนแรง ฝนแผ่นดิน



ไทยปริศนาธรรม

๔๐๕

ฝนทราย ฝนเปือกตม ฝนเครื่องประหารทุกชนิดซึ่งมีอานุภาพมาก สามารถทำลายได้แม้กระทั่งภูเขาลิเนรุให้พังพินาศย่อยยับไปในพริบตา แต่ฝนเหล่านั้นกลับไม่สามารถทำอันตรายพระพุทธรองค์ได้แม้แต่แต่น้อย

ยักษ์ยังไม่ละความพยายามได้ใช้ทูลสาวุธ ซึ่งเป็นอาวุธประจำตัวที่มีฤทธิ์อานุภาพมาก ขว้างใส่พระพุทธรองค์ ตามปกติแล้วอาวุธนี้สามารถปลิดชีวิตได้ทันที แต่ก็ไม่สามารถทำอันตรายพระองค์ได้ อานุภาพของอาวุธนั้นเสื่อมลงทันที แล้วตกลงแทบพระบาทของพระพุทธรองค์

เมื่ออาฬวกยักษ์ทำอันตรายพระพุทธรองค์ไม่ได้ จึงลดทิฐิमानะลง ได้คลายความยึดมั่นถือมั่น ความถือตัวว่ามีฤทธิ์มีเดชลงทันที เนื่องจากเห็นชัดแล้วว่าพระพุทธรองค์เป็นผู้มีอานุภาพมากกว่า แต่ครั้งจะยอมแพ้ทันทีก็กลัวเสียเชิง จึงได้ถามปัญหาที่ยังไม่เคยมีใครตอบได้ว่า “สมณะ เราจะถามปัญหาท่าน ถ้าท่านตอบเราไม่ได้ เราจะฉีกหัวใจของท่าน แล้วจะจับเท้าของท่านเหวี่ยงข้ามแม่น้ำคงคาไป”

พระพุทธรองค์ตรัสว่า “ดูก่อน อาฬวกยักษ์ เราไม่เห็นใครเลยในโลก พร้อมทั้งเทวโลก และพรหมโลก ที่จะทำจิตของเราให้หวั่นไหวได้ หรือฉีกหัวใจของเรา หรือจับเราเหวี่ยง



ไชยปริศนาธรรม

๔๐๖

ข้ามแม่น้ำคงคาได้ แต่เอาเถอะ เชิญท่านถามปัญหาเถิด”
ยักษ์ทูลถามว่า “อะไรเป็นทรัพย์เครื่องปลื้มใจอันประเสริฐของ
คนในโลกนี้ อะไรที่บุคคลประพาสดีแล้วนำความสุขมาให้ อะไร
เป็นรสอันล้ำเลิศกว่ารสทั้งหลาย นักปราชญ์ทั้งหลายกล่าวชีวิต
ของผู้ที่เป็นอยู่อย่างไรว່ว่าประเสริฐสุด”

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสตอบว่า “ศรัทธาเป็นทรัพย์อัน
ประเสริฐของคนในโลก ธรรมที่บุคคลประพาสดีแล้ว นำความ
สุขมาให้ รสแห่งธรรมเป็นรสอันล้ำเลิศกว่ารสทั้งหลาย
นักปราชญ์ทั้งหลายกล่าวชีวิตของผู้ที่เป็นอยู่ด้วยปัญญาว่า
ประเสริฐสุด” ยักษ์ฟังแล้วเริ่มเกิดศรัทธาจึงทูลถามต่อไปว่า
“คนข้ามห้วงน้ำคือกิเลสได้อย่างไร ข้ามมหาสมุทรแห่งทุกข์ได้
อย่างไร แล้วจะล่องทุกข์ได้อย่างไร จะบริสุทธิได้อย่างไร”
พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสตอบว่า “คนข้ามห้วงน้ำคือกิเลสได้
ด้วยศรัทธา ข้ามมหาสมุทรแห่งทุกข์ได้ด้วยความไม่ประมาท จะ
ล่องทุกข์ได้ด้วยความเพียร และจะบริสุทธิได้ด้วยปัญญา”

เมื่ออาฬวกยักษ์ได้ฟังคำตอบแล้ว เกิดความปีติยิ่งนักที่
พระพุทธองค์ช่วยไชยปริศนาที่ค้างคาใจมายาวนาน ประดุจ
บุคคลหายของทีคว้า เปิดของที่ปิด จุดประทีปในที่มืด และ
บอกทางแก่คนหลงทาง จึงทูลถามต่อไปอีกว่า “ข้าแต่พระองค์
ผู้เจริญ ทำอย่างไรจึงจะได้ปัญญา ทำอย่างไรจึงจะหาทรัพย์ได้



ไขปริศนาธรรม

๔๐๓

ทำอย่างไรจึงจะเป็นผู้มีชื่อเสียง ทำอย่างไรจึงจะผูกมิตรไว้ได้ และคนละโลกนี้ไปสู่โลกหน้า ทำอย่างไรจึงจะไม่เศร้าโศกพระเจ้าข้า”

พระพุทธองค์ผู้รู้แจ้งโลก ตรัสตอบว่า “บุคคลเชื้อธรรมของพระอรหันต์ผู้บรรลุนิพพาน พึงอยู่ด้วยดีย่อมได้ปัญญา บุคคลเป็นผู้ไม่ประมาท เป็นผู้ฉลาด เป็นผู้ทำอะไรเหมาะสม ไม่ทอดธุระ ขยันหมั่นเพียร ย่อมหาทรัพย์ได้ คนย่อมได้ชื่อเสียง เพราะความสัตย์ ผู้ให้ย่อมผูกมิตรไว้ได้ บุคคลใดประกอบด้วย ศรัทธา มีธรรม ๔ ประการนี้ คือ สัจจะ ทมะ ขันติ จาคะ บุคคลนั้นละโลกนี้ไปแล้ว ย่อมไม่เศร้าโศก”

เมื่อยักษ์ตรงตามคำตอบของพระพุทธองค์ ได้น้อมใจไปตามพระสุรเสียงอันไพเราะของพระผู้มีพระภาคเจ้า ในที่สุดใจก็หยุดนิ่งและได้บรรลุธรรมเป็นพระโสดาบัน เป็นผู้มีพระรัตนตรัยเป็นสรณะตลอดชีวิต เลิกเบียดเบียนชีวิตสัตว์ทั้งหลาย ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

เราจะเห็นว่า แม้แต่ยักษ์หากไม่ประมาทในธรรม ตั้งใจฟังธรรม แล้วประพฤติธรรม ก็สามารถบรรลุธรรมได้ โดยอาศัยความรู้ ความเข้าใจทางด้านปริยัติแล้วลงมือปฏิบัติ จนได้รับปฏิเวธ คือผลของการปฏิบัตินั้น พวกเราทุกคนโศกดีกว่ายักษ์ เพราะเราได้อัตภาพเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นรูปกายที่เหมาะสมต่อ



ไซปรีศนาธรรม

๔๐๘

การสร้างบารมีมากที่สุด โอกาสที่จะทำความดีของเราก็มีมาก ถ้าหากเรารู้จักแสวงหา และใช้โอกาสที่ดีนี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เพื่อสั่งสมบุญบารมี และประพุดิปฏิบัติธรรมให้เข้าถึง พระรัตนตรัยภายใน

พวกเราเป็นผู้ที่เปี่ยมล้นด้วยศรัทธาอยู่แล้ว บรรพบุรุษของเรา ท่านมีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง พวกเราก็เช่นเดียวกัน จะต้องตั้งใจปฏิบัติธรรมให้เข้าถึงพระรัตนตรัยอันเป็นที่พึ่งที่ระลึกอันสูงสุดนี้ให้ได้ อย่าประมาท อย่าเกียจคร้านในการปฏิบัติธรรม ให้ใช้ปัญญาพิจารณาว่า ทำอย่างไรธรรมะของเราจะก้าวหน้า ทำอย่างไรใจจึงจะหยุดนิ่ง แล้วตั้งใจฝึกฝนอบรมใจของเราให้ยิ่งๆ ขึ้นไป ถ้าคิด และทำอย่างนี้ทุกๆ วัน พร้อมกับหมั่นปฏิบัติธรรมทุกวัน ไม่ช้าเราจะเข้าถึงพระธรรมกาย ได้เข้าถึงความสุขที่แท้จริงอย่างแน่นอน

